

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.004.01.2019

Jan Kaźmierczak
Lubuski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej

ul. Kombatantów 34, 66-400 Gorzów Wielkopolski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/101 - Nadzór nad bezpieczeństwem obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wielkopolskim, ul. Kombatantów 34, 66-400 Gorzów Wielkopolski (dalej: WIIH lub Inspekcja).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jan Kaźmierczak, Lubuski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej (dalej: LWIIH) od 26 kwietnia 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja zadań nadzorczych nad spełnieniem wymagań oraz bezpieczeństwem wyrobów i produktów przeznaczonych na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do 24 maja 2019 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Dariusz Obierzyński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/32/2019 z 7 marca 2019 r.

(akta kontroli str. 1-2, 5-6)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Wojewódzki Inspektor zapewnił przygotowanie organizacyjne WIIH oraz pracowników do realizacji zadań w zakresie spełnienia wymagań nad bezpieczeństwem wyrobów i produktów przeznaczonych na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Określonym komórkom organizacyjnym powierzono zadania w zakresie działań kontrolnych nad funkcjonowaniem rynku artykułów podlegających bezpieczeństwu produktów oraz systemu oceny zgodności. Pracownicy Inspektoratu, którym powierzono realizację ww. zadań, dysponowali programami, wytycznymi dotyczącymi czynności kontrolnych prowadzonych na podstawie przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów oraz systemie oceny zgodności, częścią norm, a także zestawem próbników do kontroli sprzętu przeznaczonego na place zabaw.

Inspekcja nie planowała i nie kontrolowała produktów przeznaczonych na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w zakresie spełnienia ogólnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa, jak również nie prowadziła kontroli wyrobów przeznaczonych na ww. obiekty dotyczących spełnienia wymagań, stwarzania zagrożenia oraz niezgodności formalnych, ponieważ nie zarejestrowano sygnałów, które wskazywałyby na występowanie zagrożeń w powyższym zakresie.

Po stwierdzeniu nieprawidłowości dotyczących zabawek aktywizujących, w wyniku przeprowadzonej w 2017 r. kontroli, LWIIH rzetelnie i bez zbędnej zwłoki podjął wymagane działania.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Realizacja zadań nadzorczych nad spełnieniem wymagań oraz bezpieczeństwem wyrobów i produktów przeznaczonych na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Opis stanu faktycznego

1. W regulaminie organizacyjnym Inspekcji³ zadania dotyczące prowadzenia działań kontrolnych w zakresie funkcjonowania rynku artykułów podlegających przepisom ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów przypisano Wydziałowi Bezpieczeństwa Produktów i Kontroli Artykułów Nieżywnościowych (§21), natomiast prowadzenie działań kontrolnych w zakresie funkcjonowania rynku artykułów podlegających przepisom ustawy o systemie oceny zgodności należało do zadań Wydziału Nadzoru Rynku, Kontroli Paliw i Usług (§20). Do zakresu działania Zespołu Kontroli Towarów Nieżywnościowych i Usług Delegatury w Zielonej Górze przypisano zadania w zakresie prowadzenia działań kontrolnych funkcjonowania rynku artykułów nieżywnościowych oraz funkcjonowania usług bytowych świadczonych ludności (§29). Wcześniej⁴ zadania dotyczące prowadzenia działań kontrolnych w zakresie funkcjonowania rynku artykułów podlegających przepisom ustawy o systemie oceny zgodności i ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów należały do zakresu działania jednego Wydziału Kontroli Handlu i Usług Branż Nieżywnościowych.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Wprowadzonym Zarządzeniem nr 6 LWIIH w Gorzowie Wlkp. z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego WIIH w Gorzowie Wlkp.

⁴ Zgodnie z Zarządzeniem nr 10 LWIIH z dnia 12 września 2014 r. w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego WIIH w Gorzowie Wlkp.

Ustalono, że w zakresach czynności są określone podstawowe zadania, które są wykonywane przez inspektorów kontroli⁵ w czasie prowadzenia postępowań kontrolnych i pokontrolnych. Zadania te są dookreślone w opisach poszczególnych stanowisk pracy. Opisane zadania są zadaniami wykonywanymi w trakcie wszystkich kontroli (z nadzoru rynku, bezpieczeństwa produktów, towarów nieżywnościowych, usług, towarów żywnościowych i gastronomii oraz paliw).

Ponadto zgodnie z opisem stanowiska pracy dla wydziałów, wśród głównych zadań realizowanych i dominujących na stanowisku wpisano: prowadzenie kontroli dotyczących obrotu handlowego towarów, legalność i rzetelność prowadzonej działalności gospodarczej oraz prowadzenie postępowań kontrolnych. Natomiast do pozostałych zadań zaliczono m.in. prowadzenie rozpoznania rynku na potrzeby przyszłych kontroli i informacji dla innych organów.

Zgodnie z art. 3 ust. 1. pkt 1aa oraz pkt 1b ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o *Inspekcji Handlowej*⁶, do zadań Inspekcji należy:

- kontrola spełniania przez wyroby przeznaczone dla konsumentów wymagań, kontrola w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia oraz kontrola w zakresie niezgodności formalnych w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku⁷, z wyłączeniem wyrobów podlegających kontroli innych właściwych organów;
- kontrola produktów w rozumieniu ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów⁸ w zakresie spełniania ogólnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa.

W obowiązującym regulaminie organizacyjnym Inspekcji⁹ nie wyodrębniono zapisów dotyczących powierzenia realizacji zadań dotyczących kontroli produktów przeznaczonych na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej¹⁰ w zakresie spełnienia ogólnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa oraz kontroli wyrobów przeznaczonych na ww. obiekty w zakresie spełnienia wymagań, stwarzania zagrożenia oraz niezgodności formalnych.

Dostosowanie struktury organizacyjnej Inspekcji do realizacji ustawowych zadań dotyczących m.in., kontroli spełnienia wymagań i bezpieczeństwa wyrobów oraz produktów, wskazanie komórek organizacyjnych lub osób odpowiedzialnych za ich wykonanie, określenie zadań w formie pisemnej, w sposób przejrzysty i spójny, nadanie uprawnień i przypisanie odpowiedzialności oraz określenie aktualnych zakresów czynności wynika m.in. z komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych¹¹ (standard 3 i 6).

(akta kontroli str. 7-44, 56-70, 356-414, 415-536, 575-582, 583)

W ww. sprawie LWIIH wyjaśnił, że w regulaminie organizacyjnym (...) wskazano komórki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań dotyczących kontroli spełniania przez wyroby przeznaczone dla konsumentów wymagań określonych

⁵ Wydział Bezpieczeństwa Produktów i Kontroli Artykułów Nieżywnościowych przeprowadza kontrole m. in. w zakresie bezpieczeństwa produktów - 3 inspektorów; Wydział Nadzoru Rynku, Kontroli Paliw i Usług przeprowadza kontrole m. in. w zakresie ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku - 6 inspektorów; Zespół kontroli Towarów Nieżywnościowych i Usług prowadzi kontrole (na terenie działania Delegatury w Zielonej Górze) m. in. w zakresie bezpieczeństwa produktów oraz ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku - 5 inspektorów.

⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 1930, ze zm., dalej: ustawa o *Inspekcji Handlowej*.

⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 544.

⁸ Dz. U. z 2016 r. poz. 2047.

⁹ Wprowadzonym Zarządzeniem nr 6 LWIIH w Gorzowie Wlkp. z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego WIIH w Gorzowie Wlkp. oraz zgodnie z wcześniejszym Zarządzeniem nr 10 LWIIH z dnia 12 września 2014 r. w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego WIIH w Gorzowie Wlkp.

¹⁰ Np. obiekty o charakterze rekreacyjnym lub sportowym takie jak: place zabaw, siłownie plenerowe, skateparki, parkour parki, street workout parki, parki linowe i inne obiekty o zbliżonym charakterze.

¹¹ Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84, dalej: *standardy kontroli zarządczej*.

w ustawie o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku oraz ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów: - § 20. Wydział Nadzoru Rynku, Kontroli Paliw i Usług; - § 21. Wydział Bezpieczeństwa Produktów i Kontroli Artykułów Nieżywnościowych.

Ponadto wyjaśnił, że w zakresach czynności są określone podstawowe czynności, które są wykonywane przez inspektorów kontroli w czasie prowadzenia postępowań kontrolnych i pokontrolnych. Zadania te są dookreślone w opisach poszczególnych stanowisk pracy. Opisane zadania są zadaniami wykonywanymi w trakcie wszystkich kontroli (z nadzoru rynku, bezpieczeństwa produktów, towarów nieżywnościowych, usług, towarów żywnościowych i gastronomii oraz paliw). Ze względu na duży zakres tematyczny tych kontroli oraz pojawianie się nowych zagadnień do kontroli (obecnie nową kontrolą jest kontrola jakości paliw stałych) nie ma możliwości zawierania zarówno w zakresach jak i regulaminie organizacyjnym tematów kontroli. Inspektor otrzymując temat do przeprowadzenia kontroli otrzymuje jednocześnie program kontroli, w którym zawarty ma cały sposób postępowania, łącznie z przepisami, przy prowadzeniu kontroli oraz postępowania pokontrolnego.

(akta kontroli str. 187-193, 217-220)

2. Pracownicy nie brali udziału w kursach i szkoleniach dotyczących sposobu prowadzenia kontroli produktów przeznaczonych na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w zakresie spełnienia ogólnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa oraz kontroli wyrobów przeznaczonych na ww. obiekty w zakresie spełnienia wymagań, stwarzania zagrożenia oraz niezgodności formalnych.

W 2017 r. i 2019 r. pracownicy wydziałów merytorycznych Inspektoratu uczestniczyli w szkoleniach specjalistycznych i przedmiotowych z zakresu nadzoru rynku i bezpieczeństwa produktów.

WIIH posiadał normy: PN-EN 1176-1: Wyposażenie placów zabaw i nawierzchnie - Część 1: Ogólne wymagania bezpieczeństwa i metody badań, oraz PN-EN 1176-2: Wyposażenie placów zabaw i nawierzchnie - Część 2: Dodatkowe szczegółowe wymagania bezpieczeństwa i metody badań huśtawek, PN-EN 1176-3: Wyposażenie placów zabaw i nawierzchnie - Część 3: Dodatkowe szczegółowe wymagania bezpieczeństwa i metody badań zjeżdżalni, PN-EN 1176-10: Wyposażenie placów zabaw i nawierzchnie - Część 10: Dodatkowe wymagania bezpieczeństwa i metody badań całkowicie obudowanych urządzeń do zabawy.

Ponadto Inspekcja posiada zestaw próbników do badania urządzeń na placu zabaw.

W pozostałym zakresie Inspektorat nie dysponował normami i ich poszczególnymi częściami dotyczącymi: wyposażenia placów zabaw i nawierzchni (PN-EN 1176), nawierzchni placów zabaw amortyzujących upadki (PN-EN 1177), wyposażenia siłowni plenerowych (PN-EN 16630), urządzeń sportowych i rekreacyjnych - tory linowe (PN-EN 15567), wymagań dla sprzętu do parkour¹² (PN-EN 16899) oraz urządzeń dla użytkowników sprzętu rolkowego (PN-EN 14974).

Zdaniem Naczelnika Wydziału Bezpieczeństwa Produktów i Artykułów Nieżywnościowych normy zamawiane są na bieżąco w przypadkach, gdy są niezbędne do realizacji wykonywanych działań i otrzymywane są w formie elektronicznej.

W zakresie posiadanych już norm ww. Naczelnik wyjaśnił m.in., że mogły one zostać nabyte w celu realizacji programu kontroli urządzeń przeznaczonych do zamontowania na placach zabaw DNR-731-51(1)/09 z dnia 22 czerwca 2009 r., lub kontroli legalności i rzetelności przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie prowadzenia sal zabaw DIH-81-4(1)/16/MB z dnia 21 stycznia 2016 r. W bieżącym roku normy były wykorzystywane do realizacji kontroli zleconej przez Prezesa

¹² Dotyczące lokalizacji, instalacji i konserwacji.

UOKiK, która dotyczyła zjeżdźalni dwutorowej falistej przeznaczonej do zamontowania w sali zabaw.

W okresie objętym kontrolą Inspekcja nie występowała o zapewnienie środków finansowych na realizację zadań związanych z kontrolami spełnienia wymagań oraz bezpieczeństwa wyrobów i produktów przeznaczonych na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym na przeprowadzenie badań laboratoryjnych czy wydanie opinii, ponieważ nie planowała i nie prowadziła takich kontroli jak również brak było informacji od konsumentów w zakresie bezpieczeństwa wyrobów i produktów przeznaczonych na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

(akta kontroli str. 132-134, 135, 138, 583, 588-589, 591-594)

Każdorazowo pracownikom Inspektoratu udostępniano programy kontroli i np. wytyczne. Inspektor otrzymując temat kontroli otrzymywał jednocześnie program kontroli, łącznie z przepisami, wytycznymi, np. dotyczącymi kontroli produktów w zakresie spełnienia ogólnych wymagań bezpieczeństwa oraz wymagań zasadniczych, szczegółowych i innych), w którym omówiono cały sposób postępowania kontrolnego i pokontrolnego.

Kontrole zabawek w 2017 r. odbyły się wg programu UOKiK nr DNR-702-7(1)17/ED, a w roku 2018 wg programu UOKiK nr DNR-3.702.17.2018.AM.

(akta kontroli str. 240-289, 290-325, 356-414, 583)

3. W planach kontroli zarządczej na 2017 r. i 2018 r. w ramach określonego celu wskazywano na:

- bieżące śledzenie aktów prawnych obowiązujących w danym obszarze,
- wielostopniową weryfikację akt kontroli stanowiących materiał dowodowy do prowadzonych postępowań administracyjnych,
- podniesienie poziomu merytorycznego poprzez zapoznanie się i analizę wydanych i opublikowanych aktów administracyjnych innych organów,
- wielostopniową weryfikację projektów aktów administracyjnych,
- składanie prowadzonych spraw w jak najkrótszym czasie i przekazywanie ich do weryfikacji.

Natomiast w planie na 2019 r. w ramach celu w zakresie skrócenia średniego czasu realizacji informacji o nieprawidłowościach i wnioskach o kontrolę, określono zadanie zgodnie, z którym realizacja wniosków i informacji będzie możliwa w najkrótszym czasie od daty wpływu zgłoszenia. W przypadku drugiego celu (tj. zwiększenia liczby realizowanych w toku kontroli informacji o nieprawidłowościach) określono zadanie dotyczące planowania i prowadzenia kontroli z uwzględnieniem wpływających informacji o nieprawidłowościach oraz wniosków o kontrolę.

Wojewódzki Inspektor nie dokonał analizy ryzyk dotyczących niezapewnienia bezpieczeństwa wyrobów i produktów przeznaczonych na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz nie opracował planów pracy/planów kontroli z uwzględnieniem wyników tej analizy. Przyczyną był brak informacji od konsumentów o ewentualnych zagrożeniach dla użytkowników.

W planach pracy oraz opracowanych przez Prezesa UOKiK kierunkach działań Inspekcji nie stwierdzono zagadnień w zakresie spełnienia wymogów oraz bezpieczeństwa wyrobów i produktów przeznaczonych na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

(akta kontroli str. 161-163)

Inspektorat nie opracowuje planu pracy na dany rok. Plan pracy na dany rok - ogólny i szczegółowy na kwartał otrzymuje z Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Inspektorat dołącza do planu kontrole własne, których tematy muszą być każdorazowo uzasadnione i zaakceptowane przez Prezesa UOKiK. Dobór tematów do kontroli odbywa się na podstawie informacji od konsumentów, wojewody lub zaleceń UOKiK oraz analizie poprzednich kontroli (stwierdzenie nieprawidłowości).

LWIIH wyjaśnił m.in., że nie dokonywał analiz ryzyk dotyczących niezapewnienia bezpieczeństwa wyrobów i produktów przeznaczonych na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w związku z brakiem jakichkolwiek informacji o nieprawidłowościach w tym obszarze i brakiem podstaw, aby przeprowadzić taką analizę, co skutkowałoby ewentualnym ujęciem powyższego tematu w kontrolach planowych własnych. W 2017 r., 2018 r. i 2019 r. nie wpłynęły żadne skargi i sygnały o zabawkach aktywizujących/ruchowych (huśtawki, zjeżdżalnie, trampoliny, domki itp.) stwarzających zagrożenie dla użytkowników.

(akta kontroli str. 187-193, 591-594)

4. Plany pracy Inspektoratu na lata 2017÷2019, oraz okresowe plany kontroli otrzymywane z UOKiK nie uwzględniały zapewnienia wymogów oraz bezpieczeństwa wyrobów i produktów na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Plany kontroli UOKiK nie zawierały tematów kontroli, obejmujących ww. zagadnienia.

(akta kontroli str. 71-129, 584-585)

LWIIH wyjaśnił m.in., że plany roczne i kwartalne tematów kontroli dla Inspekcji Handlowej wyznaczane są przez Prezesa UOKiK, i do planu tego Inspektoraty zgłaszają własne propozycje tematów kontroli. W latach 2017 r., 2018 r., I kw. 2019 r., Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wlkp., nie planował kontroli w zakresie produktów przeznaczonych na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. W czasie objętym kontrolą Inspektorat nie otrzymał zleceń od Prezesa UOKiK w zakresie kontroli małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, również od strony konsumentów nie zarejestrowano sygnałów, które wskazywałyby na występowanie zagrożeń w powyższym zakresie.

(akta kontroli str. 187-193)

5. WIIH nie prowadził w okresie kontrolowanym kontroli produktów przeznaczonych na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w zakresie spełnienia ogólnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa, jak również kontroli wyrobów przeznaczonych na ww. obiekty w zakresie spełnienia wymagań, stwarzania zagrożenia oraz niezgodności formalnych.

W marcu 2015 r. LWIIH przeprowadził kontrole¹³ w zakresie legalności działania przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą oraz rzetelności prowadzonej działalności w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobie oznaczenia cen towarów przeznaczonych do sprzedaży. W protokole wpisano m.in., że kontrolowana spółka zajmuje się produkcją galanterii drewnianej ogrodowej dla sieci handlowych. Z informacji udzielonej NIK przez skontrolowaną przez Inspektorat spółkę wynika m.in., że produkuje zabawki aktywizujące do użytku prywatnego (m.in. huśtawki i domki dziecięce).

¹³ Nr akt kontroli BN.8361.39.2015. Protokół kontroli z 5 marca 2015 r.

Także w marcu 2015 r. LWIHH przeprowadził kontrole¹⁴ w zakresie sprawdzenia i oceny czy wprowadzona do obrotu zabawka (lina do wspinaczki) spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla zabawek. Kontrolą objęto oznakowanie CE, umieszczenie danych producenta oraz importera na zabawce, wystawienie deklaracji zgodności oraz sprawdzenie, czy zabawka spełnia wymagania w zakresie instrukcji i ostrzeżeń. W wyniku kontroli stwierdzono, że na zabawce nie umieszczono znaku CE, nie umieszczono informacji o producencie i importerze oraz nie uzyskano deklaracji zgodności i nie umieszczono instrukcji i ostrzeżeń.

W kwietniu 2015 r. LWIHH przeprowadził kontrole¹⁵ w innym podmiocie w zakresie spełnienia zasadniczych wymagań zabawki (lina do wspinaczki). Po badaniu laboratoryjnym stwierdzono, że lina do wspinaczki nie jest zgodna z normą w zakresie braku wymaganych ostrzeżeń, instrukcji montażu i instalacji oraz konserwacji. Ponadto stwierdzono, że brak było oznakowania i ostrzeżenia, co do minimalnego i/lub maksymalnego wieku i masy użytkownika.

(akta kontroli str. 130-131, 132-134, 136, 336-337, 338-355, 584-585)

LWIIH wyjaśnił m.in., że realizacja zadań w zakresie kontroli placów zabaw, skateparków, siłowni plenerowych, które znajdują się w miejscach publicznych, np.: na terenie parku, skweru, na terenie należącym do miasta, gminy, wspólnoty lub spółdzielni mieszkaniowej nie jest możliwa z uwagi na fakt, że wyżej wymieniona infrastruktura nie jest prowadzona w ramach działalności gospodarczej. Zgodnie z ustawą o Inspekcji Handlowej, w której zdefiniowano pojęcie, kontroli i kontrolowanego czynności kontrolne mogą być przeprowadzone wobec podmiotu mającego zarejestrowaną działalność gospodarczą.

W czasie objętym kontrolą nie realizowano kontroli u producentów i sprzedawców obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej z uwagi, na brak zleceń ze strony Prezesa UOKiK oraz sygnałów ze strony konsumentów, które uzasadniałyby kontrole w tym segmencie rynku w zakresie planowania kontroli własnych. Ponadto należy stwierdzić, że wyroby przeznaczone na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, swoje pełne właściwości użytkowe osiągają po ich zamontowaniu, w związku, z czym kontrola poszczególnych elementów takiego sprzętu realizowana byłaby na poszczególnych elementach, a nie wyrobie gotowym - oddanym do użytku.

I dalej wyjaśnił, że wydział NR nie planował i nie dokonywał własnych kontroli produktów i wyrobów przeznaczonych na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, gdyż wyroby te nie podlegają kontrolom w trybie ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

WIIH zgodnie ze swoimi kompetencjami, wynikającymi z ustawy o Inspekcji Handlowej może przeprowadzić czynności kontrolne u podmiotów mających zarejestrowaną działalność gospodarczą. Kontrola, parków linowych, skateparków itp., mogłaby być realizowana w zakresie bezpieczeństwa świadczonych usług, o ile takie byłyby świadczone - w takim zakresie w latach 2017÷2019, kontrolowane były sale zabaw dla dzieci. Obowiązki i wymagania właścicieli lub zarządców w tym kontrole stanu technicznego na obiektach małej architektury określone są w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane - przestrzeganie wymagań tej ustawy nie leży w kompetencjach IH.

W latach 2017÷2019, kontrole parków linowych, skateparków itp., nie były prowadzone z uwagi na to, że w planie rocznym i planach kwartalnych z UOKiK nie były ujęte tego typu kontrole. Brak było również jakichkolwiek informacji od

¹⁴ Nr akt kontroli BN.8361.73.2015. Protokół kontroli z 3 marca 2015 r.

¹⁵ Nr akt kontroli BN.8361.126.2015. Protokół kontroli z 17 kwietnia 2015 r.

konsumentów o wystąpieniu zdarzeń mogących mieć wpływ na przeprowadzenie kontroli. Również ze strony Prezesa UOKiK i Wojewody Lubuskiego, nie było sygnałów, które wskazywałyby o zagrożeniach występujących w tym sektorze rynku. W latach 2017 ÷ 2019 r. (I kw.), przeprowadzono kontrolę u przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie bezpieczeństwa świadczonych usług prowadzonych w salach zabaw dla dzieci.

(akta kontroli str. 187-193, 217-220, 591-594)

Zgodnie z przepisami prawa oraz kierunkami działań Inspekcji Handlowej, do jej zadań należy m.in.: kontrola legalności i rzetelności działania przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie produkcji, handlu i usług, kontrola spełnienia przez wyroby przeznaczone dla konsumentów wymagań lub kontrola w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia oraz kontrola produktów w zakresie spełnienia ogólnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa.

Nadzór nad produktami w zakresie spełnienia ogólnych warunków bezpieczeństwa, w tym szczególnie w zakresie związanym z zagrożeniem życia lub zdrowia ich użytkowników prowadzony jest poprzez monitoring rynku.

(akta kontroli str. 221-239)

WIIH nie posiadał bazy danych przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie jego działania w zakresie importu, produkcji, montażu produktów i wyrobów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Kierownik Zespołu Kontroli Towarów Nieżywnościowych i Usług w Delegaturze w Zielonej Górze wyjaśniła, że nie posiada wiedzy, czy na terenie województwa lubuskiego występują podmioty zajmujące się importem, produkcją, montażem produktów i wyrobów w zakresie obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Natomiast Naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa Produktów i Kontroli Artykułów Nieżywnościowych wyjaśnił, że Inspektorat nie prowadzi bazy danych przedsiębiorców prowadzących działalność w ww. zakresie. W 2015 r. przeprowadzono kontrole u importera elementów wyposażenia placów zabaw oraz u producenta galanterii drewnianej dla sieci handlowych, a w 2019 r. przeprowadzono czynności kontrolne u producenta elementów wyposażania sali zabaw dla dzieci.

(akta kontroli str. 325-326, 327-329, 338-355, 542-543)

Na terenie województwa lubuskiego prowadzą działalność gospodarczą, podmioty, firmy i spółki, które zajmują się m.in. produkcją, montażem gotowych obiektów, zestawów zabawowych na zewnętrzne place zabaw oraz na tereny siłowni plenerowych.

Z informacji uzyskanych w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK od siedmiu podmiotów z terenu województwa lubuskiego zajmujących się m.in. produkcją, montażem elementów (produktów) i wyrobów w zakresie gotowych obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej wynika m.in., że:

- spółka zajmuje się produkcją i montażem zestawów zabawowych przeznaczonych na zewnętrzne place zabaw i tereny siłowni plenerowych. Głównymi klientami/odbiorcami gotowych zestawów są instytucje publiczne, gminy, przedszkola i zakłady gospodarki komunalnej. W latach 2017÷2019 spółka wykonała łącznie 92¹⁶ zamówienia, w tym na teren województwa lubuskiego 26¹⁷ zamówień;
- firma zajmuje się sprzedażą elementów placów zabaw, a głównymi odbiorcami są firmy zajmujące się montażem i produkcją placów zabaw;

¹⁶ W 2017 r. – 43, w 2018 r. – 40 i w I kw. 2019 r. – 9.

¹⁷ W 2017 r. – 17, w I kw. 2019 r. – 9.

- firma prowadzi działalność od listopada 2018 r. i ma na celu sprzedaż gotowych obiektów małej infrastruktury. Do 31 marca 2019 r. odnotowano sprzedaż wyłącznie klientom indywidualnym w ilości 5 zamówień¹⁸, w tym jedno na teren województwa lubuskiego;
- spółka produkuje zabawki aktywizujące do użytku prywatnego (huśtawki, domki dziecięce) a głównymi odbiorcami są sieci marketów budowlanych, które sprzedają je klientom indywidualnym. W latach 2017÷2019 spółka sprzedała łącznie 39.819¹⁹ sztuk, w tym na teren województwa lubuskiego 1.171²⁰;
- firma²¹ nie realizowała zamówień dla podmiotów użyteczności publicznej, ponieważ nie posiadała certyfikatów na wykonanie takich obiektów;
- podmiot sprzedaje m.in. dla klientów indywidualnych i nie jest to oferta publiczna skierowana do szkół i gmin;
- firma montuje i sprzedaje tylko place zabaw przydomowe dla osób fizycznych. Nie wykonuje placów zabaw w miejscach publicznych z uwagi na brak odpowiednich atestów. W latach 2017÷2019 (I kw.) firma zrealizowała dla klientów indywidualnych z terenu województwa lubuskiego około 50-60 zamówień.

(akta kontroli str. 330-337, 542-551)

6. W badanym okresie WIIH prowadził jedną kontrolę²² planową (II kw. 2017 r.) w zakresie zabawek aktywizujących/ruchowych²³, takich jak: huśtawki, zjeżdżalnie, trampoliny, domki itp., które mogą być wykorzystywane na przydomowych placach zabaw.

W II kwartale 2017 r. kontrolą objęto 5 placówek, łącznie 41 zabawek w tym: dwie zabawki aktywizujące (ruchowe), jedną huśtawkę kubełek i jedną huśtawkę deskę.

Wyniki kontroli wskazały m.in. na:

a) huśtawka deska (była badana laboratoryjnie),

- wykonane węzły przy montażu zabawki, co było niezgodne z pkt. 4.6.7b normy PN EN71-8:2012+Apl:2013-03 Bezpieczeństwo zabawek, Część 8 zabawki aktywizujące przeznaczone do użytku domowego;
- brak było informacji, że modyfikacje oryginalnej zabawki dokonane przez konsumenta powinny być wykonane zgodnie z instrukcjami producenta - co było niezgodne z pkt 5.2 ww. normy;
- brak było informacji, że uszkodzone części należy wymieniać zgodnie z instrukcjami producenta, co było niezgodne z pkt 5.3 ww. normy;

b) huśtawka kubełek (nie była badana laboratoryjnie),

- wniesiono uwagi do oznaczeń, brak było bezpośrednio na zabawce lub opakowaniu ostrzeżenia „Ostrzeżenie. Wyłącznie do użytku domowego”, co było niezgodne z pkt 5.1.1. normy EN 71-8:2011 i narusza § 5 ust. 5 rozporządzenia MRiF i pkt 7.3. załącznika do tego rozporządzenia,
- brak było ostrzeżenia dotyczącego minimalnego lub maksymalnego wieku użytkownika, brak było informacji czy zabawka aktywizująca przeznaczona jest

¹⁸ W 2018 r. – 1 i w I kw. 2019 r. – 4.

¹⁹ W 2017 r. – 17.461, w 2018 r. – 14.312 i w I kw. 2019 r. – 8.046.

²⁰ W 2017 r. – 435, w 2018 r. – 425, i w I kw. 2019 r. – 311.

²¹ Firma proponuje klientom m.in.: galanterię ogrodową, ławki, huśtawki, place zabaw, ogrodzenia i płoty.

²² Celem kontroli było sprawdzenie i ocena, czy wprowadzone do obrotu zabawki spełniają wymagania określone w przepisach prawa. W ramach kontroli sprawdzeniu podlegało m.in.: oznakowanie CE, umieszczenie na zabawce informacji umożliwiającej jej identyfikację, umieszczenie danych identyfikujących producenta i importera, wystawione deklaracje zgodności, wymagania dotyczące instrukcji, bezpieczeństwa użytkowania, ostrzeżeń i wymaganych etykiet.

²³ W myśl przepisów § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 października 2016 r. w sprawie wymagań dla zabawek (Dz. U. poz. 1730, ze zm.), dalej: rozporządzenie w sprawie wymagań dla zabawek, zabawka ruchowa to zabawka przeznaczona do użytku domowego, której konstrukcja nośna pozostaje nieruchoma w trakcie zabawy i która jest przeznaczona do wspinania się, skakania, huśtania, zjeżdżania, kołysania, obracania, raczkowania, pelzania lub kombinacji tych czynności.

do użytku wewnątrz, czy na zewnątrz, co było niezgodne z pkt 5.1.1 ww. normy i narusza § 5 ust. 10 ww. rozporządzenia.

Po ww. kontroli przeprowadzonej zgodnie z założeniami programu kontroli i stwierdzeniu, że produkt nie spełnia wymagań i stwarza zagrożenie, Wojewódzki Inspektor wezwał podmiot gospodarczy do usunięcia niezgodności formalnych oraz do przedstawienia dowodów potwierdzających ich usunięcie, a także przekazał dokumentację z kontroli Prezesowi UOKiK, w celu wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie opłat związanych z badaniem²⁴.

Z analizy dokumentów wynika m.in., że w przypadku:

- zabawki: huśtawka „Kubełek” – kontrolowany podjął dobrowolne działania. Zabawka w ilości 7 szt. zwrócona została do dostawcy (faktura korekta KORS/3/2017 z 15 maja 2017 r.) Producent do pisma z dnia 11 września 2017 r. dołączył etykietę oraz instrukcję obsługi.

- zabawki: huśtawka „Deska” - materiały z kontroli przekazane zostały do Prezesa UOKiK, który wszczął z urzędu postępowanie administracyjne. W związku z:

a) wycofaniem wyrobów z obrotu oraz powiadomieniem konsumentów o stwierdzonych niezgodnościach,

b) przedstawieniem przez przedsiębiorcę dowodów potwierdzających wykonanie postanowienia,

Prezes UOKiK umorzył wszczęte z urzędu postępowanie zobowiązując przedsiębiorcę do poniesienia opłaty za badania laboratoryjne zabawki w wysokości 134,01 zł.

Ponadto zgodnie z planem kontroli Inspekcji Handlowej na rok 2018 zatwierdzonym przez Prezesa UOKiK zaplanowano, aby kontrole zabawek dla WIIH w Gorzowie Wlkp. obejmowały min.: w II kw. 2018 r. zabawki aktywizujące, w tym trampoliny (tylko oznakowanie).

W II kwartale 2018 r. WIIH w Gorzowie Wlkp. nie kontrolował zabawek aktywizujących, w tym trampolin.

Do WIIH w Gorzowie Wlkp. w latach 2017, 2018 i 2019 nie wpłynęły żadne skargi i sygnały o zabawkach aktywizujących/ruchowych (huśtawki, zjeżdżalnie, trampoliny, domki itp.) stwarzających zagrożenie dla użytkowników.

(akta kontroli str. 139-140, 201-214, 240-289, 290-325, 537-539, 586-587, 590, 595-619)

Naczelnik Wydziału Nadzoru Rynku i Kontroli Paliw i Usług wyjaśniła, że kontrole zabawek są planowane przez UOKiK, co roku i przeprowadzane są przez dany WIIH najczęściej w dwóch kwartałach. Z uwagi na to, że na terenie działania naszego Inspektoratu nie ma zbyt wielu dużych przedsiębiorców/placówek, w których oferowane są wyłącznie zabawki, kontrole prowadzone są w tych samych miejscach. Często oferta „zabawkowa” poszczególnych placówek handlowych jest tylko częścią całości oferty, co w znacznym stopniu wpływa na rodzaje zabawek znajdujących się w sprzedaży. Zabawki aktywizujące np. trampoliny są zabawkami o większych gabarytach i przedsiębiorcy z uwagi na ograniczenia lokalowe nie zawsze decydują się na taki asortyment.

Ponadto kategorie zabawek wymienione w programach kontroli są wskazaniem, jakie zabawki w pierwszej kolejności należy objąć kontrolą, nie jest natomiast nakazane, aby każdą z wymienionych kategorii zabawek skontrolować. Inspektorzy w pierwszej kolejności skupiają się na znalezieniu i wytypowaniu zabawek do badań laboratoryjnych (w programach są wskazane, jakie badania będą prowadzone), a następnie typują do kontroli zabawki na oznakowanie. W placówkach

²⁴ Z decyzji Prezesa UOKiK wynika m.in., że koszt badania laboratoryjnego wyniósł 134,01 zł.

wytypowanych do kontroli zabawek w II kwartale 2018 r., w ofertach handlowych nie znaleziono zabawek aktywizujących (trampolin).

(akta kontroli str. 199-200)

7. Wojewódzki Inspektor nie prowadził innych działań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa na obiektach małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym działań informacyjnych oraz nie współpracował w tym zakresie z innymi podmiotami.

(akta kontroli str. 187-193, 542-543)

8. W latach 2017÷2019 (I kw.) brak było spraw (skarg konsumenta) odnośnie obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

W dniu 19 kwietnia 2018 r. telefonicznie zgłoszono sprawę dotyczącą bezpieczeństwa na dmuchanym placu zabaw²⁵ - dmuchanej ślizgawce w objazdowym wesołym miasteczku przy sklepie w Gorzowie Wlkp. (ul. Maczka 6). Skarga w dniu 25 kwietnia 2018 r. przekazana została do Państwowej Inspekcji Pracy (PIP), by w dniu 30 kwietnia 2018 r. wróciła ponownie do LWIIH z adnotacją m.in., że jakość usługi nie należy do zadań PIP.

LWIIH wyjaśnił, że *po otrzymaniu powyższej informacji uznano, że z uwagi na zapisy zawarte w art. 2 ust 3 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, który stanowi „Przepisów ustawy nie stosuje się do urządzeń używanych w celu świadczenia usług na rzecz konsumentów, w szczególności do urządzeń obsługiwanych przez usługodawcę, którymi konsumenci przemieszczają się lub podróżują” podmiotem właściwym do przeprowadzenia czynności sprawdzających w powyższej będzie Państwowa Inspekcja Pracy. Po zwrotnym otrzymaniu pisma z PIP, ustalono, że objazdowe wesołe miasteczko nie jest prowadzone we wskazanym miejscu.*

(akta kontroli str. 194-197, 198, 591-594)

9. Do zagrożeń i problemów związanych z realizacją przez Inspekcję zadań nadzorczych nad ogólnym bezpieczeństwem, spełnieniem wymagań, stwarzania zagrożenia przez wyroby oraz produkty przeznaczone na obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjne, zdaniem kierownika Zespołu Kontroli Towarów Nieżywnościowych i Usług w Delegaturze w Zielonej Górze - jest brak szkoleń inspektorów kontroli w zakresie oceny takiej infrastruktury, w szczególności z uwzględnieniem odpowiednich wymagań norm.

(akta kontroli str. 215-216)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK

²⁵ Zdaniem osoby składającej skargę, dmuchany plac zabaw był cały polatany i wielokrotnie pozszywany, w wielu miejscach był zepsuty i poprutym np. przy wejściu na ślizgawkę.

w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zielona Góra, 24 maja 2019 r.

Kontroler
Dariusz Obierzyński
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektora
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis